

CIEKAWOŚĆ W
POZNAWANIU
ŚWIATA

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do geografii. Geografia w zakresie podstawowym, III etap edukacyjny

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna

Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji:

Zmiany w osadnictwie w XXI wieku, ich przyczyny i skutki

Klasa III

Cele

- Poznanie procesów urbanizacyjnych w Polsce.
- Kształcenie umiejętności wnioskowania na podstawie danych statystycznych.

Uczeń:

- oblicza wskaźnik urbanizacji;
- wyjaśnia przyczyny i problemy związane z rozwojem dużych miast.

Metody/Techniki/Formy pracy

praca w grupie z tekstem źródłowym, dyskusja.

Środki dydaktyczne

mapa Polski. Atlas, dane statystyczne lub dostęp do Internetu.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna

Uczniowie przypominają czynniki, które decydują o rozmieszczeniu ludności na kuli ziemskiej.

Nauczyciel: Podziel klasę na grupy, które wybiorą spośród siebie liderów.

Faza zasadnicza

Nauczyciel: Rozdaj grupom kartki z poleceniami. Czas przewidziany na pracę – 5 minut.

Zadania dla grup

Grupa I*

1. Obliczcie wskaźnik urbanizacji dla Polski.
2. Odszukajcie informacje, jaka wartość była tego wskaźnika w 1950 r. i 2000 r., porównajcie z obliczonym wskaźnikiem, zapiszcie wnioski.
3. Opiszcie przyczyny, jakie zadecydowały o zmianie liczby ludności mieszkającej w miastach.

Grupa II

1. Obliczcie wskaźnik urbanizacji dla województwa, w którym znajduje się Wasza miejscowość.

2. Wyjaśnijcie pojęcia: miasto, wieś; jakie waszym zdaniem były czynniki sprzyjające powstaniu waszego miasta, czy dalej są one aktualne.

Grupa III

1. Wyjaśnijcie pojęcia: aglomeracja, konurbacja, megalopolis.
2. Odpowiedzcie, kiedy o osadzie możemy powiedzieć, że jest miastem.

Grupa IV

1. Wyjaśnijcie pojęcia: urbanizacja, dezurbanizacja.
2. Wyjaśnijcie, co zdecydowało o tak szybkim wzroście liczby ludności w miastach i czy ten proces przebiega jednakowo na całym świecie.

Faza podsumowująca

Dyskusja na temat: jakie zagrożenia niesie ze sobą duża koncentracja ludności na małym obszarze, dlaczego mimo to ludzie chętnie osiedlają się w dużych miastach. Czy możemy mówić o regionalnym zróżnicowaniu rozmieszczenia wielkich miast w Polsce w XXI wieku i jakie są tego przyczyny?

Komentarz metodyczny

Uczniowie znają pojęcia: miasto, metropolia, urbanizacja, konurbacja, aglomeracja.

Grupa I i II: uczniowie zdolni, szybko pracujący, grupa III i IV: wolniej pracujący.

W zależności od zespołu klasowego, można również poprosić uczniów zdolnych o wcześniejsze przygotowanie się do dyskusji o regionalnym zróżnicowaniu osadnictwa i wskazaniu przyczyn i skutków tego zjawiska.

Występuje ocenianie kształtujące, jak i ocena koleżeńska podczas oceny pracy w grupie.

Kompetencje w zakresie

czytania i pisania, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, cyfrowe, osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się.